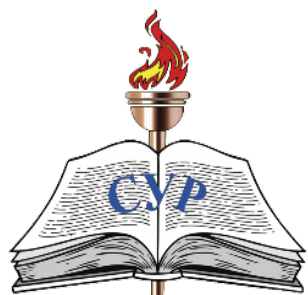
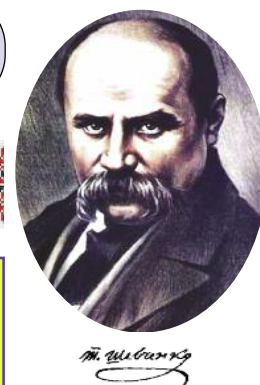

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXXV-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 11-12/ ЧЕРВЕНЬ 2025 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

Голова СУР взяв участь у консультаціях з Президентом Румунії

Під час неформальних консультацій у палаці Котрочень, скликаних новим президентом Румунії Нікушором Даном, делегації проєвропейських партій – СДП, НЛП, СПР, ДСУР та представники Групи національних меншин – підкреслили, що вони розуміють серйозність ситуації з бюджетним дефіцитом і висловили спільну готовність сприяти пошуку відповідальних рішень.

Із цією метою, за ініціативою Президента Румунії, було вирішено, що паралельно з переговорами щодо формування нового Уряду, має бути розроблений план заходів зі скорочення державних витрат, який буде прийнятий і реалізований майбутньою виконавчою владою.

«На запрошення Президента Румунії Нікушора Дана, у середу, 28 травня, разом з колегами із Парламентської групи національних меншин, я взяв участь у неформальних консультаціях щодо економічної та політичної ситуації країни.

Дискусії були зосереджені на поточній політичній ситуації, аналізі викликів та рішень для забезпечення стабільності та підтримання інституційної рівноваги в Румунії. На зустрічі також обговорювалася необхідність вжиття заходів щодо скорочення державних видатків, які має підтримати весь відповідальний політичний клас Румунії, щоб уникнути зниження кредитного рейтингу країни та втрати довіри інвесторів.

У своєму виступі я підкреслив той факт, що Союз українців Румунії, послідовний і вірний європейським та євроатлантичним цінностям, у цей вирішальний для майбутнього нашої країни період був частиною спільних зусиль більшості румунського суспільства, спрямованих на збереження Румунії в європейському та євроатлантичному просторі.

Я висловив сподівання, що новий Президент Румунії збереже та посилить політику румунської держави у сфері захисту прав осіб, які належать до національних меншин, завдяки яким Румунія вважається взірцем на європейському та міжнародному рівні.

Я також висловив готовність членів Парламентської групи національних меншин з усією відповідальністю долучитися до формування міцної парламентської більшості, яка активно сприятиме спільним зусиллям з подолання нинішніх труднощів.

Привітав заяви нового Президента про подальшу підтримку України та Республіки Молдова, підкресливши важливість зміцнення відносин з двома сусідніми державами як у двосторонньому форматі, так і у тристоронньому, в тому числі на рівні президентів, а також у багатосторонньому форматі, із залученням Польщі як важливого регіонального гравця. Я також закликав до зміцнення транскордонного співробітництва в рамках європейських програм, що охоплюють прикордонні регіони в Румунії та за межами ЄС, зокрема в Україні та Республіці Молдова.

У контексті нових безпекових реалій поблизу кордону Румунії я торкнувся необхідності розробки та впровадження ефективних стратегій протидії гібридним загрозам та дезінформації, які становлять серйозну небезпеку для демократії та стабільності румунського суспільства. Я вважаю, що до розробки цих стратегій повинні бути залучені відповідні суспільні гравці, в тому числі представники організацій громадян, які належать до національних меншин, найбільш обізнані з викликами, з якими стикаються члени цих спільнот.

Наприкінці зустрічі я підкреслив, що Союз українців Румунії залишається активним і надійним партнером Адміністрації Президента у спільних зусиллях, спрямованих на зміцнення верховенства права та посилення авторитету Румунії в світі, а також висловив сподівання, що Президент Румунії також залишиться партнером у щирому та відкритому діалозі з усіма громадянами, в тому числі з українською спільнотою в Румунії», – написав Микола-Мирослав Петрецький на своїй сторінці у Facebook.

<https://www.facebook.com/miroslavpetretchi>

Румунія, Україна та ЄС посилюють співпрацю для розвитку дунайських портів

У м. Галац наприкінці травня відбулася тристороння зустріч представників Румунії, України та Європейської Комісії в межах ініціативи «Шляхи солідарності». Про це повідомила Адміністрація морських портів України (АМПУ). Захід, організований у гібридному форматі, був спрямований на посилення співпраці в Дунайському регіо-

ні та координацію зусиль щодо розвитку транспортної інфраструктури.

Участь у зустрічі взяли представники Міністерства транспорту Румунії, АМПУ, Дунайської Комісії, а також команда Генерального директорату з питань мобільності та транспорту Європейської Комісії на чолі з Аланом Бароном. До обговорення

онлайн приєдналися представники Міністерства розвитку громад та територій України та Посольства України в Румунії.

Учасники домовилися про вдосконалення інформаційної платформи PRIMUS для оптимізації обміну даними між портовими адміністраціями Румунії та України, а також про поглиблення співпраці у сфері безпеки судноплавства та розвиток логістичного потенціалу регіону. Крім того, сторони підтвердили наміри щодо необхідності підготовки Меморандуму про взаєморозуміння, який закладе основу для посилення регіонального партнерства.

«Дунайські порти стали ключовими логістичними воротами України до Європи. І тому важливо вже зараз розвивати та нарощувати системну, прозору та технологічну співпрацю з румунськими та європейськими партнерами», – зазначив Олександр Семирга, Голова ДП «АМПУ».

Зустріч у Галаці підтвердила спільну налаштованість сторін на подальше зміцнення логістичних зв'язків і інтеграцію транспортних мереж України та ЄС, що має особливе значення в умовах воєнного стану та для майбутнього економічного відновлення регіону. Ці зусилля набувають ще більшої актуальності з урахуванням майбутнього вступу України до Європейського Союзу.

www.uspa.gov.ua

Нерегулярні автобусні перевезення: румунська та українська сторони узгодили обмін дозволами

Міністерство розвитку громад та територій України та міністерство транспорту Румунії досягло домовленості щодо обміну 2000 універсальних разових дозволів на нерегулярні перевезення пасажирів між Україною та Румунією.

Йдеться про можливість здійснювати автобусні поїздки, які не належать до регулярних маршрутів і які не дозволяються відповідно до Угоди INTERBUS. Такі дозволи особливо актуальні у літній період, коли суттєво зростає попит на автобусні поїздки за кордон.

Станом на сьогодні між Україною та Румунією функціонує понад 50 регулярних автобусних маршрутів. Водночас досить високим залишається попит на нерегулярні перевезення.

«Домовленість з Румунією про обмін дозволами – це відповідь на реальні потреби бізнесу та людей. Дякуємо партнерам за конструктивний діалог і співпрацю», – підкреслив заступник Міністра розвитку громад та територій України Сергій Деркач.

mindev.gov.ua

Румунський та український береги Дунаю з'єднає новий міст

Між Одеською областю України і Тульчанським повітом Румунії планують збудувати новий міст через Дунай, що з'єднає румунське місто Ісакча з українським селом Орлівка (Ізмайльський район). Про це пишуть українські ЗМІ. Зараз ці населені пункти з'єднані поромною переправою. Проєкт має скоротити логістичні маршрути, посилити транскордонну співпрацю та стати важливим елементом міжнародного коридору E87.

Міст стане частиною міжнародного транспортного коридору E87, який з'єднає Україну з Румунією, Болгарією та Туреччиною. Новий міст значно полегшить перевезення товарів і подорожі.

Фінансування проєкту планується за рахунок міжнародної допомоги – понад 12,6 мільярда гривень протягом трьох років. У 2025 році виділять 1,26 мільярда, у 2026 – майже 3,8 мільярда, а у 2027 – понад 7,5 мільярда гривень.

Заплановані етапи включають проєктування, екологічні дослідження, будівництво мосту та під'їзних шляхів, створення пунктів пропуску і підключення до міжнародних трас.

Майбутній міст буде чотирисмуговим, з тротуарами для пішоходів по обидва боки, і буде стійким до землетрусів до 9 балів. З українського боку збудують під'їзну дорогу довжиною 3 км, з румунського – 950 метрів.

Фото: www.porom.org

З діяльності голови СУР, депутата Миколи-Мирослава ПЕТРЕЦЬКОГО

Участь голови СУР у 3-му Міжнародному саміті міст та регіонів України

5 - 6 червня 2025 року голова Союзу українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький взяв участь у 3-му Міжнародному саміті міст та регіонів, що відбувся у Києві, Україна. У заході взяли участь високопосадовці, зокрема Президент України Володимир Зеленський, Прем'єр-міністр Денис Шмигаль, Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук, члени Кабінету Міністрів, а також представники з понад 20 країн світу та 22 посольств.

У своїй промові Президент Володимир Зеленський подякував учасникам та міжнародним партнерам за підтримку України в умовах широкомасштабної війни, розв'язаної Російською Федерацією. Він закликав до посилення міжнародних зусиль для досягнення справедливого і тривалого миру, а також до посилення тиску на Росію та підтримки всіх зусиль, спрямованих на відновлення миру. Президент України також підкреслив, що мир є не лише відповідальністю політичних лідерів на національному рівні, але й ключовим завданням місцевої влади, яка повинна працювати разом і підтримувати один одного.

Цього року захід проходив під гаслом «Об'єднані заради миру та безпеки», а панельні

регіонах-партнерах, розширення мережевої співпраці, залучення нових прихильників та посилення українського порядку денного в органах місцевого самоврядування в Європі.

Під час Саміту Микола-Мирослав Петрецький провів переговори з багатьма офіційними особами, включаючи заступника Керівника Офісу Президента України Віктора Микиту, Віце-прем'єр-міністерку з питань європейської

та євроатлантичної інтеграції України Ольгу Стефанішину та Віце-прем'єр-міністра, Міністра національної єдності Олексія Чернишова, голів обласних державних адміністрацій: Русланом Запаранюком – Чернівецька ОДА, Світланою Онищук – Івано-Франківська ОДА, Максимом Козирським – Львівська ОДА, В'ячеславом Негодою – Тернопільська ОДА, Наталією Заболотною – Вінницька ОДА, Віталієм Кімом – Миколаївська ОДА, Олегом Синегубовим – Харківська ОДА, а також з численними представниками різних районів України та міськими і селищними головами.

Дискусії були зосереджені на розробці та реалізації спільних проєктів транскордонного співробітництва між Румунією та Україною в цілому та між регіонами двох країн зокрема. З цієї нагоди були також визначені спільні проєкти, які будуть реалізовані на рівні Союзу українців Румунії у спів-

праці з українськими партнерами. Голова СУР підкреслив важливість того, що з року в рік цей захід об'єднує все більше міжнародних партнерів і, що підтримка України неухильно зростає. Він також сказав, що важкі часи виявляють справжніх друзів, а широкомасштабна війна, розв'язана Російською Федерацією проти України, дійсно показала, хто вони. Румунія, разом з іншими міжнародними партнерами, запропонувала безумовну підтримку Україні та, на його думку, ця підтримка буде продовжуватися і посилюватися.

Микола-Мирослав Петрецький привітав команду Посольства Румунії в Україні на чолі з Послом Віктором Мікулою, пані Ану-Марію Шандор - Першого Радника Посла та Міхая Діну – Радника-посланника, а також весь дипломатичний корпус, за їхні наполегливі зусилля у розвитку дипломатичних відносин між Румунією та Україною, за професіоналізм, відданість справі та дух співробітництва,

дискусії були присвячені постконфліктному відновленню, необхідним реформам та сталому розвитку регіонів, а також зусиллям міжнародних коаліцій з надання допомоги тим, хто постраждав від війни. Також були розглянуті питання, пов'язані з європейською інтеграцією України, значним прогресом у цьому процесі, викликами, що стоять на шляху, та перспективами з регіональної точки зору. Іншою важливою темою була фінансова та матеріально-технічна підтримка, а також психологічна та соціальна допомога постраждалим від війни українцям як частина загальних зусиль з відновлення та розбудови життя, в тому числі фізичного та психологічного, після завершення конфлікту.

Головною метою Саміту було згуртування міжнародної підтримки українських громад у містах та

який вони демонструють, а також за суттєвий внесок у зміцнення стратегічного партнерства між двома країнами у регіональному контексті, що характеризується складними викликами.

Він також привітав присутність на саміті у Києві делегації Марамурської повітової ради на чолі з Габріелем Валером Зетею, та мерії Тімішоари, що підкреслює відданість місцевої влади Румунії розвитку транскордонних відносин з Україною.

У Києві Миколу-Мирослава Петрецького супроводжував радник Союзу українців Румунії Фабіан Попович.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ РУМУНІЇ ПРОВІВ ПЕРШУ ЗУСТРІЧ З ПРЕЗИДЕНТОМ УКРАЇНИ

У понеділок, 2 червня, Президент Румунії Нікушор Дан взяв участь у саміті Бухарестської дев'ятки та північних країн, який пройшов у Вільнюсі, Литва і став його першим закордонним візитом на посаді глави держави. Центральною темою цієї зустрічі на високому рівні була підготовка позицій союзників по НАТО на східному фланзі і північноєвропейських країн до саміту Північноатлантичного альянсу в Гаазі 24-25 червня.

Глави держав та урядів країн Бухарестської дев'ятки – Болгарії, Чехії, Естонії, Угорщини, Латвії, Литви, Польщі, Румунії та Словаччини, а також країн північної Європи – Данії, Фінляндії, Ісландії, Норвегії та Швеції привітали участь у цій зустрічі Генерального секретаря НАТО Марка Рютте і Президента України Володимира Зеленського.

«Ми зібралися сьогодні у вирішальний момент, коли безпекове середовище продовжує погіршуватися на тлі агресивної війни Росії проти України, яка призводить до загибелі людей, страждань цивільного населення і порушує міжнародні норми і домовленості. Росія залишається найбільш значною, довготривалою і прямою загрозою євроатлантичній безпеці, а НАТО має продовжувати адаптувати свій підхід до Росії. Альянс має бути готовим до усіх видів викликів. Сьогоднішнє засідання є проявом нашої відданості розширенню і поглибленню співпраці в галузі безпеки і оборони між країнами Бухарестської дев'ятки і північними членами Альянсу. Разом ми оцінили стан підготовки до майбутнього саміту НАТО в Гаазі, в тому числі наше тверде зобов'язання значно збільшити оборонні витрати і зміцнити оборонно-промисловий потенціал, в контексті загрози євроатлантичній безпеці з боку Росії і її триваючої війни проти України» – йдеться у спільній декларації за підсумками саміту.

У документі також зазначається, що усі країни-учасниці залишаються непохитними у своєму засудженні повномасштабного вторгнення Росії в Україну. «Ми підтверджуємо нашу непохитну підтримку незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів. Територіальна цілісність є фундаментальним і незамінним принципом міжнародного права, який завжди повинен поважатися і захищатися. Ми підтверджуємо, що безпека України є невід'ємною частиною безпеки євроатлантичного регіону. Ми продовжуватимемо надавати політичну, військову, економічну та гуманітарну підтримку з метою максимально сприятливого позиціонування України для досягнення всеосяжного, справедливого та тривалого миру, заснованого на принципах Статуту ООН та міжнародного права. Підтверджуємо нашу підтримку зусиль США у цьому напрямку. Вітаємо зусилля «Коаліції рішучих», ініційованої Великою Британією та Францією, спрямовані на забезпечення миру та безпеки і залишаємося відданими внеску в ці зусилля. Ми цінуємо рішучість України долучитися до мирного процесу. Наразі Росія не демонструє жодних реальних намірів до миру», – йдеться у декларації лідерів країн-учасниць у саміті в столиці Литви.

На пресконференції лідерів Литви, Польщі, Румунії, України, Данії і Генсека НАТО, глава Румунської держави висловив задоволення тим, що всі учасники погодилися з необхідністю

продовжувати підтримувати Україну. Нікушор Дан: «Формат “Бухарестська 9” був започаткований 10 років тому. Це було щойно після того, як Росія напала на Крим, і в той час існувала потенційна російська загроза для європейських країн. Тож це була ініціатива для країн на східному кордоні, на східному фланзі НАТО, спробою об'єднатися в єдиний голос. Зараз потенційна загроза стала реальною, ми маємо війну проти України, яка триває вже три роки і всі наші країни зіткнулися з гібридними діями проти нас. Отже, це реальність і ми, країни-члени формату Бухарестської дев'ятки, а також наші північні союзники, маємо ті ж самі занепокоєння. Як вже відомо, значна частина дискусії була присвячена підготовці до Гаазького саміту,

сторони обговорили необхідність посилення санкцій проти Росії, щоб запобігти збільшенню Москвою військового виробництва та продовженню війни.

«Я зустрівся з президентом України Володимиром Зеленським на саміті Б9 у Вільнюсі. Український народ продовжує демонструвати велику мужність, захищаючи наші спільні цінності свободи і демократії», – наголосив Президент Румунії у дописі на платформі X. «Румунія продовжуватиме підтримувати Україну і надалі поглиблюватиме двосторонні зв'язки на благо наших народів», – підкреслив Нікушор Дан. Він також заявив, що «з наближенням саміту НАТО в Гаазі міцний трансатлантичний Альянс залишається основою нашої оборони.

який відбудеться за три тижні. І мені дуже приємно, що більшість учасників погодилися з дуже важливими питаннями, такими як те, що нам потрібна сильніша НАТО, що нам потрібні сильніші трансатлантичні зв'язки, що нам потрібно не тільки збільшувати витрати на оборону, але й мати можливість виробляти військову техніку, щоб мати змогу захистити себе. Крім того, йдеться не лише про класичну військову загрозу, кожен з нас стикається з дуже серйозними гібридними діями. Мені також дуже приємно, що всі учасники погодилися з тим, що ми повинні продовжувати підтримувати Україну. Я підкреслюю, що інтерес Румунії полягає в безпеці всього Чорноморського регіону, включаючи Республіку Молдова, і я дякую нашим партнерам за продовження підтримки Республіки Молдова в процесі європейської інтеграції.»

Президент Румунії повідомив, що наступний саміт Б9 відбудеться у 2026 році в Бухаресті.

На полях саміту Бухарестської дев'ятки та північних європейських країн у Вільнюсі, Нікушор Дан зустрівся з Володимиром Зеленським, якого запевнив, що Румунія і надалі підтримуватиме Україну та поглиблюватиме двосторонні зв'язки на благо двох народів. Своєю чергою Володимир Зеленський подякував своєму румунському візаві за запевнення, що Україна може розраховувати на подальшу допомогу та підтримку Румунії на шляху до членства в ЄС та НАТО. Він також повідомив, що

Російська загроза вимагає надійного стримування. Збільшення оборонних видатків не є не обов'язковим – це наш спільний обов'язок. Члени Альянсу на східному фланзі розуміють це дуже чітко.»

У Вільнюсі президенти Румунії та України зустрілися уперше. Глава Української держави привітав Нікушора Дана з перемогою на виборах 18 травня і наголосив на тому, що Україна розраховує на поглиблення відносин із Румунією. «Ми дуже вдячні вашій країні, вашому народу, уряду – із самого початку війни – за підтримку нашого народу, за прихисток для наших людей, за військову допомогу. Щиро дякуємо. І, звісно, ми дуже вдячні за підтримку майбутнього членства в ЄС», – сказав Володимир Зеленський.

Президент Румунії запевнив у тому, що Україна може розраховувати на продовження допомоги та підтримку членства в ЄС і НАТО. Лідери обговорили дипломатичну роботу заради досягнення миру в Україні та всій Європі. Глава Української держави поінформував про зустріч у Стамбулі. Він наголосив, що її результатом, на жаль, не стали кроки, які наблизили б до миру, але є домовленість про обмін полоненими й повернення тіл загиблих, що дуже важливо для України.

(Продовження на 5 стор.)

Василь КАПТАРУ
Всесвітня служба Радіо Румунія

Нікушор Дан відвідав Україну

Президент Румунії Нікушор Дан взяв участь у середу, 11 червня 2025 року, в Одесі в четвертому Саміті Україна – Південно-Східна Європа, який організовує Президент України Володимир Зеленський. Нікушор Дан закликав до рішучості в засудженні дій Росії, яка вдається до «стратегій затягування і підриву мирного процесу». Він зазначив, що «єдиною мовою, яку розуміє Росія, є мова сили» і що її вимоги для укладення мирної угоди є необґрунтованими. Президент Румунії підкреслив, що європейські країни повинні залишатися єдиними «у захисті міжнародного права, поваги до людського життя, гідності, свободи і демократії», «цінностей, які український народ захищає щодня».

На полях саміту Україна – Південно-Східна Європа в Одесі Президент Румунії Нікушор Дан провів зустріч із Президентом України Володимиром Зеленським та Президенткою Р. Молдова Майєю Санду – першу в тристоронньому форматі, що дає змогу поглибити безпекову, енергетичну та економічну співпрацю країнами. Ця зустріч відображає тверду прихильність трьох країн до зміцнення стабільності, безпеки та європейського курсу регіону.

Президенти трьох країн провели змістовні дискусії, зосереджені на визначенні конкретних напрямків співпраці у таких стратегічних сферах, як: регіональна безпека, протидія гібридним загрозам та кібербезпека, енергетична безпека, транс-

кордонне співробітництво, логістична сполученість, військово-технічна співпраця та європейська інтеграція.

Сторони також обговорили підтримку спільного руху України та Молдови до членства в Євросоюзі. Володимир Зеленський зазна-

Окрема увага – протидії російським гібридним загрозам і кібератакам, які РФ особливо активно здійснює в країнах Чорноморського регіону.

Серед інших важливих тем зустрічі – інфраструктурні проєкти, зокрема будівниц-

чив, що Україна та Молдова рухаються цим шляхом разом, і нікому не можна дозволити розділити країни в переговорному процесі.

Особливу увагу приділили підтримці Р.Молдова, адже від безпеки цієї країни залежить стабільність у регіоні. Крім того, ішлося про посилення санкцій проти Росії та спільні дії, які мають змусити державу-агресорку до справедливого миру.

тво автодороги, яка з'єднає Україну, Молдову та Румунію, а також розвиток залізничної інфраструктури.

У саміті Україна – Південно-Східна Європа взяли участь президенти Молдови, Чорногорії, Румунії та Сербії, прем'єр-міністри Болгарії, Хорватії та Греції, а також спікер парламенту Албанії.

Василь КАПТАРУ
Фото: presidency.ro

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ РУМУНІЇ ПРОВІВ ПЕРШУ ЗУСТРІЧ З ПРЕЗИДЕНТОМ УКРАЇНИ

(Закінчення. Поч. на 4 стор.)

Володимир Зеленський наголосив на потребі посилювати санкції проти Росії, щоб не давати Москві можливостей збільшувати своє військово-виробництво та продовжувати війну. Він також розповів про технологічний досвід, який здобула Україна під час боротьби проти російської агресії та запропонував поглиблювати співпрацю в оборонній сфері. Президент додав, що Україна відкрита до нових проєктів у галузях економіки, інфраструктури та реконструкції.

Окрему увагу президенти приділили майбутньому саміту НАТО у Гаазі. Глава Української держави наголосив, що має бути гідне представництво України в Гаазі, саме тому важливий кожен голос і підтримка кожної країни в цьому питанні.

Після завершення саміту у Вільнюсі глава Румунської держави Нікушор Дан провів прес-брифінг для румунських ЗМІ, під час якого знову підкреслив, що безпека та стабільність демократичної України, а також досягнення міцного та справедливого миру в сусідній країні

є стратегічним інтересом Румунії. «Румунія продовжуватиме підтримувати Україну, тому що це питання нашої власної безпеки. Тобто одна справа мати сусіда на східному кордоні – Україну, з якою ми маємо договір з 1997 року, а інша – Росію або Україну схожу на Білорусь».

Адела ГРИГОРУК

Гібіскуси (радість народження)

До середини червня куші гібіскусу вкрились густою листвою, між якої ховалися тугі, мов ліщинові горішки, зелені пуп'янки. Дощі до цього часу минулися, і червень, заспокоєний та розімлілий від спеки, стояв сухий і безвітряний.

Пуп'янки поволі набирали сили, більшали, змінювали барву. Тепер вони вже не були схожі на ліщинові горішки, а видовжилися, набубнявіли і, здавалося, чогось причаєно очікували.

Одного червневого надвечір'я всі пуп'янки на гібіскусах раптом здригнулися – і на них в один кліп ока з'явилися вузесенькі щілинки. Невдовзі із пуп'янок вигулькнули рожеві гофровані комірці й через кілька моментів перетворилися на прозорі пелюстки. Чашолистки, які пильнували цих ніжних бранців у полоні, відлітали від них, щосили тримаючись за тоненькі прутки, де ще не так давно брунькувалася квіткозав'язь.

Нарешті квіти, подібні на вишукані маленькі філіжанки із тонкої білої порцеляни, з дивним ледь уловлюваним звуком розкрилися до кінця і, поле-гшено зітхнувши, мовили місяцеві та першим зорям, що лише висіялися на небесному шатрі: «Дивіться, ми вже тут! Ми щасливі бути серед вас! А ви?»

Карпати прокидаються

У глибокому фіолетовому небі ще переморгувалися далекі зорі. Але поступово над темною смугою, що відділяла небесну чашу від пасма гір, зарум'янів вузенький пруг, який кожної миті ширшав і ширшав.

Досвітня мла поволі розсіювалася, відкриваючи безкраю далечінь карпатських хребтів.

Над величною Говерлою попливли перші рожеві хмари, у тихому повітрі почулися несміливі пташині голоси. У симфонію ранку вплелися переливчасті дзвіночки гірських джерел, які, перестрибуючи з каменя на камінь, по-квапилися з верхів у долини.

Карпати прокидалися.

Світанок заграє у срібні сурми.

Осонцене побачення

Далеко за лісами, не кваплячись, сходить просвітлене сонце.

На чорних гривах карпатських хребтів несподівано спалахують поодинокі вогні, які, поступово зливаючись, починають творити дивне світляне шоу — мовби відкривають очам ритуальний досвітній танець.

Збудилася річка, прокинувся й прибережний луг, скинувши із себе виткану з туману ковдру. Сонце торкнулося водяного плеса, і воно заграло, за-хвилювалося, здригнулося безліччю в'юнких кольорових хвилок.

Піднімаючись все вище й вище, сонце наче благословляло вистуджену за ніч землю, а вона, зігріта його любов'ю, розкривала свою красу, запахла тонкими ароматами трави і квітів.

Здавалося, що сонце обіймає кожного, хто прийшов на побачення з ним у цю досвітню пору, і розсилає навсбіч ніжні поцілунки, що бадьорять і наснажують.

Дерева швидко струшували із себе велику краплисту росу, якою, прокидаючись, умивалися пташки посеред крон.

Метелики сушили узорчасті крильця, щоб барвистою зграйкою злетіти в повітря.

Мереживне листя папороті тягнулося із тіні до світла, не боячись втратити осяйну срібну парчу, яка турботливо запеленала його ввечері, рятуючи від холодної, хоч і літньої ночі.

Українська мова в Сучавському університеті ім. Штефана чел Маре – традиції, досконалість, реальні можливості

Представники Сучавського повітового шкільного інспекторату та Сучавського університету ім. Штефана чел Маре зустрілися з учнями випускних класів спеціальності «Українська філологія» Технічного коледжу ім. Лацку Воде в Сіреті.

Голова Сучавської філії СУР та шкільний інспектор з питань української меншини Ілля Саучук разом з викладачкою Анжелою Робу, студенткою першого курсу факультету літератури та комунікаційних наук спеціальності «Українська мова та література - румунська мова та література» Аною Франковські, вчительками Делією Мартіняк та Антонетою Крайнічук, випускницями цього ж факультету, презентували можливість навчання в Сучавському університеті.

Бакалаврська програма «Українська мова та література – сучасна мова та література (французька/англійська)/румунська мова та література», яку пропонує фа-

культет літератури та комунікаційних наук Сучавського університету імені Штефана чел Маре, є однією з найбільш і стабільних академічних можливостей для молодих людей, зацікавлених у філології та міжкуль-

якості вищої освіти (ARACIS), яке підтвердило високу якість викладання, сучасну матеріальну базу та залучення до наукових досліджень, зберігши офіційну акредитацію спеціальності.

турній комунікації. Маючи міцні традиції, визнані в румунському освітньому просторі, ця програма була оцінена минулого року Румунським агентством із забезпечення

Наразі лише три університетські центри в Румунії пропонують бакалаврські програми, присвячені українській мові: Сучава, Бухарест та Клуж-Напока, що робить сучавський університет привілейованим вибором для молодих людей, які хочуть вивчати українську мову в професійному, гнучкому та багатокультурному середовищі. Програма підтримується Міністерством освіти і Союзом українців Румунії та спрямована на молодих людей з української громади на півночі країни, а також на всіх, хто цікавиться українською мовою та культурою.

(Продовження на 16 стор.)

Делія МАРТІНЯК

До СУРу завітали олімпійці з України

Нещодавно Союз українців Румунії прийняв групу українських олімпійців, які взяли участь у міжнародному конкурсі комп'ютерних проєктів INFOMatrix для учнів середніх та старших класів. Світовий фінал цього річного конкурсу INFOMatrix відбувся 22-25 травня у Бухаресті.

Із цієї нагоди учні з Київської, Одеської, Харківської, Львівської та Волинської областей відвідали центральний офіс Союзу українців Румунії, де зустрілися з головною редакторкою журналу "Наш голос" Іриною Мойсей та редактором газети "Вільне слово" Романом Петрашук. Обидва журналісти представили гостям редакційну роботу СУР, а також загаль-

ні аспекти, такі як зусилля, спрямовані на відстоювання права на самовираження та просування етнічної, мовної, культурної та релігійної ідентичності українців Румунії.

Українські олімпійці були вражені як

відкритістю та гостинністю господарів, так і постійними зусиллями СУР, спрямованими на підтримку української спільноти.

Візит завершився обміном враженнями та символічними подарунками, а гості подякували за підтримку та можливість краще зрозуміти, як Румунія підтримує українську спільноту. Атмосфера була теплою та дружньою, що сприяло зміцненню зв'язків між молодими українцями та представниками етнічних українців Румунії.

СУР щиро вітає всіх призерів за їхні досягнення – 14 медалей: 2 платинові, 2 золоті, 5 срібних та 5 бронзових, а також решту учасників з України з виходом до фінального етапу INFOMatrix 2025!

Українські старшокласники, які беруть участь в конкурсі INFOMatrix, вже вдруге відвідують центральний офіс СУР у Бухаресті, що свідчить про їхню зацікавленість та відкритість до роботи Союзу. Висловлюємо свою радість та вдячність за співпрацю з молодими людьми, які захоплюються комп'ютерними науками та поділяють культурні цінності. З нетерпінням чекаємо на них і з інших нагод та на продовження таких душевних зустрічей, які сприяють зміцненню зв'язків між нашими громадами.

У Констанці відкрили пам'ятник миру

Учетвер, 5 червня, члени представництва Союзу українців Румунії в місті Констанца взяли участь у церемонії відкриття монументу, присвяченого миру, розташованого поблизу дельфінарію, у парку Тебекерієй міста Констанца.

"Символ миру" або "Стовп миру", за словами організаторів, присвячено "міжкультурній гармонії та єдності між народами". На ньому викарбовано багатомовний напис "Хай буде мир на Землі". Символічно, що україномовний текст був розміщений на видному місці.

Церемонії були організовані Rotary Club Cetatea Tomis Constanța у співпраці з Rotary Pontus Euxinus та Rotary District 2241 – Румунія та Республіка Молдова, у партнерстві

з асоціаціями етнічних громад міста та повіту Констанца.

Організація заходу у співпраці з етнічними меншинами Добруджі доводить актуальність, яку місцева громада надає добруджанській моделі гармонійного міжетнічного, міжкультурного та міжрелігійного співіснування.

У церемонії взяли участь представники етнічних громад міста та повіту Констанца, ініціатори проєкту та спеціальні гості з Румунії та Республіки Молдова.

Особливим моментом став символічний випуск десяти білих голубів, чим організатори висловили надію на справедливий і тривалий мир в Україні.

15-й Національний конкурс "Історія та традиції українців Румунії"

23 -25 травня 2025 року в Сучаві відбувся 15-й Національний конкурс "Історія та традиції українців Румунії", організований Сучавським повітовим шкільним інспекторатом та сучавським Національним коледжем ім. Міхая Емінеску, у партнерстві з Союзом українців Румунії. Захід, включений до календаря національних шкільних конкурсів, що фінансуються Міністерством освіти, зібрав майже 150 талановитих учнів з повітів Ботошань, Марамуреш, Сучава та Тіміш.

У церемонії відкриття взяли участь Мар'яна Біліч, радниця з питань української меншини в Міністерстві освіти, Чіпріан Ніколае Антон, генеральний шкільний інспектор Сучавського повіту, Петру Кречун, заступник генерального шкільного інспектора, Микола-Мирослав Петрецький, голова Союзу українців Румунії, Ілля Саучук, шкільний інспектор з питань української меншини, Даніель Гренчук, шкільний інспектор з історії, Лучія Міжок, колишня шкільна інспекторка, отець Михайло Кобзюк, єпархіальний радник у справах національних меншин Сучавської та Радеуцької Архієпархії, Сільвія Коріна Нуцу, директорка сучавського Національного коледжу ім. Міхая Емінеску, Ралука Кирцу, заступниця директора коледжу, Ірина-Люба Горват, генеральний секретар СУР.

Конкурс, ініційований у 2008 році Лучією Міжок, і за проведення якого зараз відповідає вчителька Делія Мартіняк, був організований у чотирьох розділах: «Есе у PowerPoint», "Фотографія",

"Презентація звичаю" та "Презентація народного костюму". Перші два розділи були проведені за опосередкованої участі, шляхом подання конкурсних робіт, але справжню живучість традицій можна було відчутися у розділах в очному форматі. Учні, які взяли участь у "Презентації звичаю" та "Презентації народного костюму", створили автентичну атмосферу, сповнену емоцій та поваги до української спадщини.

Конкурс у Сучаві став святом українського духу, уроком ідентичності, поваги та спадкоємності. Завдяки участі учнів та підтримці їхніх вчителів традиції оживають, передаються і збагачують-

ся, доводячи, що минуле може бути міцним фундаментом для майбутнього.

Учасники здобули наступні результати:

Розділ «Есе»

Гімназійні класи

Перше місце – Проданюк Гізела, 8 клас, Вишня-Рівнянська восьмирічна школа, вчителька: Юліана Бабота;

Друге місце – Нежнек Делія-Аура, 7 клас, Балківецька восьмирічна школа, вчителька: Анка Маріанна Штюбьяну;

Трете місце – Проданюк Деніса-Лариса, 7 клас, Вишня-Рівнянська восьмирічна школа, вчителька: Мар'яна Клемковіч;

Відзнака – Григоричук Цезарина, 8 клас, Балківецька восьмирічна школа, вчителька: Лідія Даскалюк.

Ліцей

Перше місце – Коваль Джорджиана, 11 клас, Технічний коледж харчової промисловості м. Сучава, вчителька: Делія Мартіняк;

Друге місце – Бензар Крістіна, 12 клас, Теоретичний ліцей ім. Юлії Гасдеу Лугож, вчителька: Віолета Манзур;

Трете місце – Рекало Феліція, 10 клас, Теоретичний ліцей ім. Юлії Гасдеу Лугож, вчителька: Віолета Манзур;

Відзнака – Чега Ана, 9 клас, Національний коледж імені Євдоксія Гурмузакі, Редеуць, вчителька: Делія Мартіняк.

Розділ «Фотографія»

Гімназійні класи

Перше місце – Марочіко Габріела, 6 клас, Ульмська восьмирічна школа, вчителька: Ірина Рауцу;

Друге місце – Чорей Александру, 5 клас, Петроаса-Марська восьмирічна школа, вчителька Мар'яна Кубаш;

Трете місце – Бойчук Беніамін, 8 клас, Балківецька восьмирічна школа, вчителька: Нарциса Елена Кирстян;

(Продовження на 9 стор.)

15-й Національний конкурс "Історія та традиції українців Румунії"

(Закінчення. Продовження з 8 стор.)

Відзнака – Фелік Лариса, 5 клас, Вишня-Рівнянська восьмирічна школа, вчителька: Лариса Петрецька;

Відзнака – Стремчук Анамарія, 6 клас, Щербівська восьмирічна школа, вчителька: Аліна Мазуряк;

Відзнака – Тебрян Міруна Марія, 6 клас, Ватра-Молдовіцька восьмирічна школа, вчителька: Іларія Пушке.

Ліцей

Перше місце – Мехно Франческа, 12 клас, Національний коледж ім. Євдоксія Гурмузакі, м. Редеуць, вчителька: Делія Мартіняк;

Друге місце – Каземерчук Деніса Іонела, 11 клас, Технічний коледж водних ресурсів м. Сірет, вчителька: Антонета Корнелія Крайнічук;

Третє місце – Лоба Адріана, 12 клас, Технічний коледж ім. Фердинанда I-го, м. Редеуць, вчителька: Касойнік Кармен Даніела.

Розділ "Презентація народного костюму"

Перше місце – Креженовські Даніела Марія, 9 клас, Технічний коледж ім. Лацку Воде, м. Сірет, вчителька Антонета Корнелія Крайнічук;

Друге місце – Феркал Джорджиана Елена, 8 клас, Ватра-Молдовіцька восьмирічна школа, вчителька: Константіна Бурсук;

Третє місце – Столерчук Теодора, 9 клас, Національний коледж ім. Євдоксія Гурмузакі, м. Редеуць, вчителька: Делія Мартіняк;

Відзнака – Облеснюк Іоана, 6 клас, Технологічний ліцей ім. Васіле Кочі, Молдовіца, вчителька: Черасела Марія Чорней;

Подяка – Вакару Еріка Марія, 9 клас,

Друге місце – Драмич Теодора Елена, 6 клас, Ватра-Молдовіцька восьмирічна школа, вчителька: Елена Елізабет Саучук;

Третє місце – Гурт Палтінські гуцули, 8 клас, Ватра-Молдовіцька восьмирічна школа, вчителька: Константіна Бурсук;

Відзнака – Леонте Деніса-Іонела, 7 клас, Киндештська восьмирічна школа, вчителька: Косміна Майданюк.

Ліцей

Перше місце – гурт Ластівка, 9-11 класи, Педагогічний ліцей ім. Тараса Шевченка, м. Сігету Мармаціей, вчителька: Анжеліка-Вероніка Мікулайчук;

Друге місце – Цега Елена, 11 клас, Технічний коледж ім. Фердинанда I-го, м. Редеуць, вчителька: Кармен Даніела Касойнік;

Третє місце – Паулюк Алекс Іліє, 9 клас, Технічний коледж імені Фердинанда I-го, м. Редеуць, вчителька: Кармен Даніела Касойнік;

Відзнака – Група Молода Надія, 11 клас, Теоретичний ліцей ім. Юлії Гасдеу, м. Лугож, вчитель: Василь-Габріель Білан.

Ці чудові виступи нагадують нам, що, окрім підручників та іспитів, освіта – це також формування відкритого розуму, вкоріненого в цінностях власної культури, і молоді учасники цього конкурсу дали нам живий доказ того, що українські традиції мають майбутнє в Румунії.

Технічний ліцей ім. Лацку Воде, м. Сірет, вчителька: Антонета Корнелія Крайнічук.

Розділ «Презентація звичаю»

Гімназійні класи

Перше місце – Гурт Кращаночка, 8 клас, Вишівсько-Краснянська восьмирічна школа, вчителька: Віоріка-Марія Королі;

СУР відзначив Міжнародний день захисту дітей

Союз українців Румунії з радістю відзначив Міжнародний день захисту дітей, організувавши в різних куточках країни низку яскравих, змістовних заходів, присвячених наймолодшим членам нашої спільноти.

У багатьох населених пунктах були створені справжні дитячі оази – простори для гри, творчості та навчання. Саме тут діти стали головними героями свята: сміялися, творили, брали участь у конкурсах та розвагах. Лунала музика, працювали майданчики для майстер-класів, влаштовувалися вистави й веселі інтерактивні ігри.

Освітні акції, концерти, яскраві виступи й захоплюючі змагання не лише подарували дітям море емоцій, а й стали чудовим нагадуванням для громади: діти – це наше майбутнє, і кожне зусилля, спрямоване на їхній захист, розвиток і підтримку, є внеском у сильне, здорове суспільство.

Цей день об'єднав українські громади Румунії навколо найціннішого – дитинства, яке ми маємо оберігати й плекати з любов'ю.

Галацька філія СУР

1 червня Галацька філія Союзу українців Румунії, у співпраці з церквою Вовидіння в Галаці, організувала "Дитячо-батьківську неділю", з метою зміцнення зв'язків між місцевою українською громадою, церквою та сім'єю, а також просування духовних, культурних та освітніх цінностей серед дітей.

Захід розпочався зі Служби Божої, яку відслужив парох о. Гавриїл Пелін у присутності численних учасників – дітей, батьків та членів громади. Служба включала в себе момент колективної молитви та благословення, присвячений дітям та їхнім родинам.

Потім діти взяли участь в інтерактивних іграх та творчих заходах, спрямованих на розвиток уяви та командної роботи. Конкурси та навчальні моменти були організовані в невимушеній і жвавій атмосфері. Особливою родзинкою став аквагрим, який подарував дітям радість перевтілення в казкових персонажів.

Захід мав справжній успіх, об'єднавши різні покоління в дотепній, освітній та розважальній атмосфері.

Караш-Северінська філія СУР

Українські діти з Решіци, Карансебеша, Зоріле та Корнуцела провели незабутній день на свіжому повітрі, біля підніжжя гір Пояна Руска, в долині Лиману, де вони насолоджувалися природою, грою та гарним настроєм. Захід, організований Караш-Северінською філією СУР, зібрав десятки дітей разом, щоб відсвяткувати дитинство у веселій та невимушеній атмосфері.

Дітлахи пройшлися туристичними маршрутами та гралися просто неба, спілкувала-

ся з доброзичливими тваринами, такими як альпаки, страуси Ему, поні та олені, насолоджуючись кожною миттю, проведеною на свіжому повітрі. Окрім ігор та прогулянок на свіжому повітрі, дітям розмальовували обличчя, перевтілюючи їх у веселих та яскравих персонажів, а в рамках майстер-класу з малювання вони дали волю своїй фантазії, створюючи справжні витвори мистецтва.

"Це був день, сповнений усмішок, захоплення та веселощів, коли ми святкували дитинство з відкритими серцями та великою радістю. Вітаю всіх дітей з їхнім днем", – сказав голова Караш-Северінської філії СУР Даніель Басараба.

Сату-Марська філія СУР

Сату-Марська філія відзначила Міжнародний день захисту дітей у приміщенні Мікульської місцевої організації. Цей чарівний, сповнений сильних емоцій день зібрав 56 дітей, які мали можливість взяти участь у майстер-класах з малювання на папері і полотні та з малюнків на асфальті. Діти здивували дорослих своїм художнім чуттям, різноманітними навичками, креативністю, фантазією та естетичним сприйняттям.

Майстер-класи координували Адріана Бежера-Горват та Олександра Юрак вчительки мікульської школи ім. Геллерта Шандора. Повітовий музей Сату-Маре надав низку матеріалів, необхідних для проведення заходу. Це був день вираження щирої турботи, який приніс багато радості і піднесення як дітям, які створювали образи свого дитинства, так і дорослим, які милувалися і насолоджувалися ними разом з організаторами, у незабутній атмосфері.

Арадська філія СУР

Арадська філія СУР організувала 1 червня незабутню екскурсію для дітей з місцевої української громади. Захід включав відвідування зоопарку Симбетень, де діти мали можливість побачити різноманітні види тварин і дізнатися про важливість захисту природи, в дружній та інтерактивній атмосфері, сповненій гумору, ентузіазму та цікавості.

Після цього група українських дітей відвідала фортецю Шоймош, особливе історичне місце поблизу Липови. Тут учасники занурилися в історичне минуле регіону та здійснили пізнавальний екскурс у місцеву культурну спадщину.

Бігорська філія СУР

З нагоди Міжнародного дня захисту дітей Бігорська філія Союзу українців Румунії організувала спеціальний захід для учнів 1-Б класу Національного коледжу ім. Онісіфора Гібу. Діти отримали завдання розфарбувати малюнки на тему "1 червня", що дало їм можливість висловити свої творчі здібності та дитячу радість через колір.

На завершення усіх школярів було винагороджено солодощами та подарунками, наданими Союзом українців Румунії. Ці маленькі подарунки принесли багато радості і зробили день справді незабутнім для дітей та дорослих.

Сучавська філія СУР

З нагоди Міжнародного дня захисту дітей етнічні українські діти із Сучавського повіту були в центрі спеціальних заходів, спрямованих на святкування дитинства, творчості та радості. Заходи були організовані за участю вчителів з метою просування прав дітей та підтримки їх гармонійного розвитку в дружньому та безпечному середовищі.

СУР відзначив Міжнародний день захисту дітей

(Закінчення. Початок на 10 стор.)

Сіретська восьмирічна школа ім. Петра Мушата організувала освітній проєкт під назвою "Дитинство, мрії та радість", який координували вчительки Мірабела Карпіак та Аліна Козарюк. Заходи були розроблені таким чином, щоб викликати усмішки на обличчях учнів, заохочуючи творчість та створюючи святкову атмосферу. Наприкінці всі діти-учасники отримали дипломи, а їхні роботи були представлені на відкритій виставці в школі.

Учні Лупчинської восьмирічної школи організували творчі майстерні під керівництвом вчительки Ірини Рауту. Діти створили гарні роботи, які супроводжувалися мотиваційними текстами, що підкреслили їхнє бачення радості та дитинства.

У населених пунктах Арджел та Ватра Молдовіцей, під керівництвом вчительки Черасели Чорней, діти взяли участь у розважальних заходах просто неба, насолоджуючись природою та інтерактивними іграми у невимушеній та дружній атмосфері.

Свято 1-го червня завершилося в Центральному парку Сірета, де хор Технічного коледжу ім. Лацуку Воде" та хор восьмирічної школи ім. Петра Мушата влаштували концерт для українських дітей з цього містечка. Захід був організований Зіркою Янош, місцевою радницею Союзу українців Румунії (СУР). Діти продовжили веселе дозвілля у приміщенні СУР у Сіреті, де їх пригостили тістечками та соком.

Бухарестська філія СУР

1 червня велика зала Бухарестської філії Союзу українців Румунії перетворилася на казкову країну, прикрашену квітами, гірляндами та різнокольоровими повітряними кульками, щоб зустріти 18 дітей, які прийшли разом з батьками, членами філії або біженцями з України, аби разом відсвяткувати Міжнародний день захисту дітей.

Атмосфера була по-справжньому святковою, веселою і теплою, а діти, звичайно, були в центрі уваги. Вони танцювали, співали, читали вірші та з ентузіазмом грали разом з акторами театру "Фаворит", які представили виставу "Разом краще", написану Іриною Мойсей та поставлену Христіною Джамалагою.

Наприкінці заходу кожна дитина отримала сертифікат учасника на згадку про цей особливий день. Діти розійшлися по домішках усміхнені, щасливі та сповнені надії, з нетерпінням чекаючи наступної зустрічі.

Клуз-Напоцька філія СУР

З нагоди Міжнародного дня захисту дітей Клузька філія Союзу українців Румунії організувала спеціальний захід, присвячений щасливому дитинству в родинному колі, через гру та час, прове-

дений разом. Разом з 25 дітьми та їхніми батьками члени філії грали в "Крокодила", "Качки та мисливці", "Доганялки" – ігри, які приносять радість та зближують. Особливою родзинкою став майстер-клас з приготування угорського кюртош-калача – традиційної випічки, поширеної в Трансільванії. На завершення всі насолоджувалися смаколиками на грилі в гастрономічному стилі двох культур – української та румунської.

Марамуреська філія СУР

1 червня принесло усмішки, кольори та веселощі українським дітям з багатьох населених пунктів Марамороцини - Рускови, Ремет, Луга-над-Тисою, Вишині Рівної, Полян, Вишавської Красни, Бистрого, Вишавської долини, Кривого та Кречунешт, де Міжнародний день захисту дітей був відзначений особливими заходами, сповненими енергії та гарного настрою.

Малеча насолоджувалася програмою, повністю присвяченою радості та дитинству, з багатьма інтерактивними та творчими заходами. Надувна гірка була, безсумнівно, головною атракцією дня, викликавши хвилі сміху та пригод. Музика і танці оживили всіх учасників, а різнокольорові повітряні кульки додали до святкової атмосфери нотку чарівності. Не бракувало й солодоців та улюблених літніх ласощів, зокрема морозива, яким щедро пригостили малечу. Тепла атмосфера та дитяча радість перетворили цей день на справжнє свято дитинства.

Тіміська філія СУР

Тіміська філія СУР організувала святковий захід під гаслом "День захисту дітей", що включав цілу низку творчих майстер-класів з малювання, оригамі та традиційних українських ремесел. Атмосферу заходу пожвавили музика, ігри, мильні кульки та персонажі зі світу дітей. Дорослим було запропоновано відпочити за настільним тенісом та шахами.

На захід були запрошені учасники гурту "Реметянка", танцюристи ансамблю "Золоті друзі", діти дошкільного віку, які відвідують українську групу українського дитячого садочка № 2 в Тімішоарі та діти-біженці з України.

Тульчанська філія СУР

90 дітей, які вивчають українську мову зі Сфинту-Георге, Леті, Крішан, Мурігьола та Тульчі, а також кілька учнів, які приєдналися до місцевої організації Кілія Веке, отримали спеціальні подарунки, надані Тульчанською філією Союзу українців Румунії.

Союз українців Румунії і надалі буде поруч з дітьми та їхніми батьками, підтримуючи конкретними діями право кожної дитини на безтурботне та гідне дитинство.

Український художник Сергій Техов на арт-виставці MoBU 2025

З 28 травня по 1 червня в Бухаресті, у павільйонах виставкового комплексу Romexro, проходила третя Міжнародна виставка сучасного мистецтва MoBU 2025. Вона є однією з наймасштабніших мистецьких подій у Румунії. Цього-річ на виставці було представлено тисячі робіт у різних стилях, жанрах і напрямках – від абстракції до реалізму, від класичних технік до сучасних експериментів. Серед близько двохсот талановитих митців, які взяли участь у заході, був і український художник із Енергодара – Сергій Техов.

Ексклюзивно для Всесвітньої служби Радіо Румунія Сергій Техов розповів, що надихнуло його на створення робіт, презентованих на виставці, як виникла ідея участі, а також про свою творчу діяльність у Бухаресті.

– Розкажіть детальніше про картини, які ви представили на виставці MoBU 2025 у Бухаресті. Які теми вони порушують і кому або чому присвячені?

– У цій серії представлено п'ять картин, присвячених Румунії – країні, в якій я живу вже понад два роки. Це мій особистий художній погляд на цю землю, мої враження та візуальний щоденник. Першою роботою є портрет Міхая Емінеску. Оскільки мій основний жанр – це портрет, я не міг оминати таку знакову постать румунської культури. Емінеску – видатний письменник, який

суттєво вплинув на розвиток румунської мови. Його образ став символічним відкриттям серії цих картин.

Також у проєкті представлені дві архітектурні роботи: замок Бран та замок Пелеш. Обидва я особисто відвідав, і вони справили на мене велике враження. Один із них, звісно, добре відомий як «замок Дракули», інший – неймовірно красива резиденція в місті Сіная.

Окрема картина присвячена ведмедям, адже Румунія має одну з найбільших популяцій бурих ведмедів у Європі. Цей образ – своєрідна данина природі цієї країни.

І п'ята робота – стилізована під етнічний румунський візерунок, у стилі килимового мистецтва. На ній зображено національну гордість – румунських овець – на тлі неба та маків.

– Як виникла ідея взяти участь у виставці? Які ваші враження від неї?

– Ідея з'явилася щойно я дізнався, що Romexro проводить щорічну арт-ярмарку. Спершу я відвідав її як глядач, а вже згодом вирішив, що наступного року обов'язково маю показати там свої роботи самостійно. Це найбільший арт-захід у Румунії, і для художників це чудова можливість заявити про себе, показати свої роботи широкій аудиторії та стати частиною активної мистецької спільноти. Враження – лише позитивні. Це був потужний досвід.

– Як Румунія вплинула на вашу творчість і мистецьке бачення?

– Фактично, моя серія на виставці і є відповіддю на це питання. Мене надихнули місця, люди, атмосфера. Я візуалізував те, що мене вразило, і намагався передати своє захоплення цією країною мовою живопису.

– Чи брали ви раніше участь в інших виставках чи творчих заходах у Румунії?

– Так, це вже моя третя виставка в Румунії. Перша була персональна, присвячена війні в Україні. Вона проходила в приватній галереї. На ній було представлено близько 20 робіт, які показували наслідки війни – біль, руйнування, але й силу духу. Ця серія зараз експонується в Посольстві України в Бухаресті. Вхід відкритий і кожен охочий може її побачити.

Матеріал створений за участю CFI, Agence française de développement médias, як частина Hub Bucharest Project за підтримки Міністерства закордонних справ Франції.

Аліна ОКОЛОТ

Українське кіно на кінофестивалі у м. Клуж-Напока

У програмі Міжнародного кінофестивалю «Трансільванія» (TIFF) – 2025, що проходить у червні у місті Клуж-Напока, представлено три українські кінопроекти. Про це повідомила пресслужба Державного агентства України з питань кіно. Йдеться про стрічку «Ти – Космос» режисера Павла Острікова, представлену в секції Tomorrow Is Fear, про фільм «2000 метрів до Андріївки» режисера Мстислава Чернова – у секції No Limit та про український проєкт «На Різдво обіцяють сніг», представлений на пітчингу в межах фестивалю TIFF.25.

У Держкіно України наголосили, що це можливість презентувати нове українське кіно на міжнародному рівні. Кінофестиваль TIFF.25 також включає інші секції, такі як Supernova, Full Moon, What's Up, Doc?, Romanian Days та Official Competition, які охоплюють широкий спектр жанрів і форматів фестивалю. TIFF – це перший і найбільший кінематографічний фестиваль Румунії, заснований у 2002 році, який щороку відкриває сміливе авторське кіно і підтримує нові голоси в кінематографі.

Літературні здобутки членів Клубу інтелігенції ім. І.Пелипейка

28 травня 2025 року в бібліотечній світлиці Косівської центральної міської бібліотеки зібралися ті, кому небайдуже слово, – представники творчої інтелігенції Косівщини різного віку, професій, уподобань, освіти, фаху, серед яких – освітяни, медики, митці, краєзнавці, музейники, бібліотечні працівники.

Координаторка Клубу Аделя Григорук – письменниця, членкиня НСПУ, НСЖУ та НСКУ, заслужений працівник освіти України відкриваючи засідання, зазначила, що сьогоднішнє чергове засідання присвячене презентації літературного доробку членів Клубу та творчому знайомству з Галою Балабан. Книги «Три джмелі в крисанях» Миколи Близнюка, «Щире слово від душі» Надії Пасічняка, «Звучить піснями солов'їно» Любові Костюк-Чупринчук, «У долі на долоні» Аделі Григорук видані в першому півріччі 2025 року.

Літературознавиця професійно охарактеризувала кожну книжку зокрема і надала слово авторам, які ділилися своїми здобутками, відповідали на запитання читачів, залишили їм автографи.

Микола Близнюк – письменник, член Національної спілки письменників України, лавреат літературних премій, презентуючи книжку «Три джмелі в крисанях», сказав, що книга вміщує більше 1600 двовіршів різної тематики та емоційної тональності. Улюблені для дітей напівказкові чи й казкові сюжети про дивовижні таємниці довколишнього світу, нинішня суворая воєнна дійсність відтворені у розділах «Шевченкове слово над Черемошем», «Українські воїни», «Краса довкола», «Коліччя, кусючі, вухаті та хвостаті», «Веселинки», «Синьоока осінь», «Скоро ми підемо у школу», «Загадки».

ції та РО «Просвіта», а слухачів до глибини душі вразили прочитані нею вірші «Смодняночка» та «Україна в журбі».

Увазі присутніх представлена також нова книжка Любові Костюк-Чупринчук – викладачки Кутської школи мистецтв «Звучить піснями солов'їно». Цей збірник пісень для дітей вміщує вісімнадцять вокальних творів різноманітної тематики, музику до яких створили композитори М. Ведмедеря (сім пісень) та Л. Чупринчук (11 пісень). В них звучать твори про Україну, християнські свята, про любих матерів і татусів, а також – про симпатичних звірят, пташок, домашніх

но проходять через увесь зміст по-вісті. Напевно, ці слова і є основою життя самої авторки – цікавої співбесідниці, талановитої письменниці, творчої наставниці та мудрої особистості. Жі-нки, яка любить життя, любить людей, майстерно «на відстані слова» прищеплює любов до всього святого, вболіває за долю своїх дітей та внуків, твердо вірить у мирне майбутнє України.

На засіданні авторка цієї статті зазначила, що матеріали про книги Аделі Григорук та Миколи Близнюка опубліковані не тільки в районних, обласних, столичних виданнях, але і в зарубіжних – «Вільне слово» (Румунія), «Свобода» (США) і подарувала бібліотеці підготовлений каталог статей про презентовані видання.

Творче знайомство з Галою Балабан розпочалося з того, що Аделя Григорук представила авторку присутнім та ознайомила з її книгами –

«Дорога з дитинства», «Улюблений бузковий», «Сузір'я єдинорога». Кожна книга цікава, адже авторка передає в них те, що відчуває, що бачить, як сприймає і доповнює текст своїми графічними та живописними роботами.

На закінчення автори подякували присутнім за увагу, за щирі слова, які лунали на їх адресу і подарували для читачів бібліотеки свої видання з автографами. Учасники заходу зробили спільну фотографію на спогад.

Поза сумнівами, це засідання зробило погляд наших читачів на сучасну вітчизняну літературу ширшим, а декого, можливо, й переконало більше читати.

Доземна вдячність нашим незламним захисникам за цілющі хвилини проведені з книгою, яка додає мудрості, а кожне слово – віри у власні сили, яка наближає Україну до нашої спільної перемоги.

Марія ПОРОХ,
членкиня Клубу інтелігенції
ім. І.Пелипейка та РО «Просвіта».
Світлина авторки

Аделя Григорук відкриває засідання. Зліва направо: Любов Костюк-Чупринчук, Гала Балабан, Надія Пасічняк, Уляна Книш, Аделя Григорук, Микола Близнюк.

Учасники засідання. Зліва направо сидять: Марія Порох, Уляна Книш, Гала Балабан, Надія Пасічняк, Аделя Григорук, Микола Близнюк.

Учасники презентованих книг. Зліва направо: Любов Костюк-Чупринчук, Микола Близнюк, Надія Пасічняк, Аделя Григорук.

Автор прочитав декілька своїх віршів, які зачарували і торкнулися серцець усіх присутніх.

Цікавою і змістовною була розповідь Надії Пасічняк – членкині Клубу інтеліген-

своїх читачів, які встигли прочитати її й поділитися захопленими відгуками. Дозволю собі процитувати: «...Один із чотирьох розділів твору має назву «Є тисячі причин, щоб любити життя». Ці слова наскріз-

♦ С М О Р І Ж К А Д Л Я Д І Т Е Й ♦

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ

Це одне з найдавніших міжнародних свят. Кажуть, що це свято з'явилося 1925 р., коли Генеральний консул Китаю в Сан-Франциско влаштував для китайських дітей-сиріт святкування Фестивалю човнів-драконів. Цей Фестиваль пройшов 1 червня, в той самий день, коли в Женеві була проведена «дитяча» конференція.

Рішення про відзначення дня саме 1 червня було ухвалене Міжнародною демократичною федерацією жінок 1949 р. і воно вперше було відсвятковане в 1950 р.

ООН підтримала цю ініціативу, адже діти – не лише головна радість батьків, а і майбутнє держави – а всього світу. Тож з 1 Червнем Вас, дорогі наші діти! (І.П.-К.)

ЧЕРВЕНЬ

вірші цьому гарному, багатому на соковиті фрукти місяцю, які особливо люблять діти:

Л. ГОЛОТА

ЧЕРВЕНЬ

Червень – це черешні,
Стигли, соковиті,
Це – червоні вишні,
Солодом налиті.

У давніх наших предків цей місяць називали червень та ізок.

Червень – від назви фарбувальних черв'ячків, з яких виробляли чорнило. А ізок – це коник-стрибунець.

Місяць червень багатий на події для дітей: 1 червня – Міжнародний день захисту дітей та Всесвітній день батьків!

16 червня – Міжнародний день захисту дітей Африки.

19 червня – Всесвітній день дитячого футболу.

Місяць червень – І-ий місяць літа! Місяць червень – місяць канікул для менших учнів, місяць екзаменів для старшокласників. Червень, як і травень, – місяць черешень!

Багато поетів присвятили свої

КУРКА РОЗЦВІЛА

У зоопарку Василько побачив павича і каже матері:
– Мамо, глянь, курка розцвіла!

На уроці вчитель запитує учня:
– Як називають людину, яка доглядає за вуликом?
– Вуличник! – відповідає учень.

Міський хлопчик уперше з батьками приїхав до тітки в село.

Гуляючи довкола, він побачив у траві кілька пляшок з-під молока і, захекавшись, прибіг до батьків:

– Тату! Мамо! Я тільки що знайшов у траві гніздо корови!

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО...

♦ Учитель – одна з найдавніших професій. Перші школи з'явилися в країнах Стародавнього Сходу (Китай, Індія, Вавилон, Ассирія) в IV-V тисячолітті до н.е.

♦ В Стародавній Греції педагогами (від «водіння дітей») були раби, нездатні до фізичної праці, які водили дітей своїх панів до школи і забирали їх назад додому.

♦ Калькулятор у перекладі з латинської означає «лічильник, рахівник». Саме калькуляторами називали вчителів арифметики стародавні греки.

♦ У понад 40 країнах світу навчальний рік розпочинається 1 січня, в 16 країнах – у березні. А переважна більшість країн, понад 120, починають вчитися 1 вересня.

♦ У Чехії найвищою шкільною оцінкою вважається «1», а найнижчою – «5». У Франції 20-бальна система оцінок. В США для оцінювання учнів використовуються літери. А в Румунії 10-тибальна система оцінювання.

♦ Найбільша в світі книга знаходиться у Державній бібліотеці в Німеччині (Берлін). За «Книгою рекордів Гіннеса» – це гігантський атлас вагою 120 кілограм. Виданий він в 1661 році і має розмір 170 на 110 см.

♦ С М О Р І Ж К А Д Л Я Д І Т Е Й ♦

Останній дзвінок — символ завершення і початку

Останній дзвінок — це не просто урочистість, це емоційна межа між двома важливими періодами: навчальним роком і довгоочікуваними літніми канікулами. Для школярів — це мить радості, свободи й легкого хвилювання. Для вчителів — час підбити підсумки, оцінити досягнення та попрощатися зі своїми учнями до осені, а іноді — назавжди.

Цей день наповнений змішаними почуттями: гордістю за подолане, трепетом перед новим і, водночас, ностальгією за тим, що залишається позаду. У святковій атмосфері з квітами, грамотами й обіймами звучать слова подяки, прощання, настанови. Це справжнє свято душі для всієї шкільної родини.

Для старшокласників — це крок у доросле життя. Багато з них уже завтра

стануть студентами вищих навчальних закладів. Попереду — нові знайомства, нові виклики, відповідальність і самостійність. Перед ними відкривається шлях, який сповнений невідомого, але водночас і безмежних можливостей.

Канікули — це час не лише для відпочинку, а й для відкриттів. Саме влітку діти можуть навчитися чогось нового, пізнати світ, подорожувати, знайомитися з різноманіттям культур і людей. Це період, коли з'являється можливість побачити життя в іншому світлі — яскравішому, більш захопливому.

Проте не всім дітям щастить провести літо безтурботно. Чимало родин опиняються перед викликами — вимушеним переїздом, пошуком роботи, адаптацією до нових умов у незнайомих країнах. Це випробування, яке потребує мужності, витримки та підтримки. Особливо — з боку спільноти.

Газета «ВС» щиро бажає всім учням і вчителям гарного літнього відпочинку, нових вражень і щасливих моментів. А нашим випускникам — легкої та світлої дороги у доросле життя. Нехай перед вами відкриються двері нових можливостей, а всі труднощі стануть лише кроками до великого успіху!

9 червня – Міжнародний день друзів

Свято походить із США, там його почали святкувати в 1935 році. З часом це свято прийняли та почали святкувати інші країни.

У 1997 році Організація Об'єднаних Націй затвердила Вінні-Пуха, іграшкового ведмедика, персонажа творів Алана Александра Мілна, на посаду посла Дружби в світі.

В цей день прийнято зустрічатися та обмінюватися подарунками з найкращими друзями.

ЗАГАДКИ

*І великі, і малі
повдягалися в брилі,
і дощу ці односторонні
не бояться анітрішки;
ліс — улюблений їх край.
А як звуться — відгадай.*

*Спереду — рогач,
а на хвості квач;
огрядна, боката,
молоком багата.*

(иридГ)

(явдоу)

*А що це за хитрунець
сплів химерний
ятірець,
ятірець легкий, як пух,
не для рибок, а для мух?*

(млявЦ)

УКРАЇНСЬКА ПІРАМІДА

А чи знали ви, що в Україні теж є піраміди? Одна із них знаходиться у Полтавській області. Місцеві жителі кажуть, що раніше піраміду охороняв ангел, який, насправді, був статуєю крилатої богині Ісиди. Сам же пам'ятник привезли з далекого Єгипту. Всередині її стіни були вкриті біблійними написами і фресками. Поки навколо властивостей і пропорцій цієї піраміди науковці сперечаються, а місцеві вважають її цілющою.

Українська мова в Сучавському університеті ім. Штефана чел Маре – традиції, досконалість, реальні можливості

(Закінчення. Поч. на 6 стор.)

Вивчення мови адаптується до рівня кожного студента – від початкового до просунутого – і доповнюється другою мовою, французькою, англійською чи румунською, таким чином пропонуючи подвійну філологічну підготовку, яка високо цінується на ринку праці. Випускники цієї спеціальності матимуть доступ для широкого спектру сфер: освіта, державне управління, дипломатія, ЗМІ, прикордонна поліція, переклад, видавнича справа, культурні установи або компанії з міжнародним профілем.

Цього року програма має **21 місце**, з яких **11 бюджетних (безкоштовних)** та **10 платних**. Обираючи цю програму навчання, студенти приєднуються до динамічної та відданої академічної спільноти, яка пропонує не лише теоретичну підготовку, а й реальні можливості для професійного розвитку в Румунії, Україні та Європі.

Вступ здійснюється на основі досьє: тест 1: загальний середній бал іспиту на атестат про повну середню загальну освіту (50%); тест 2: оцінка, отримана на (письмовому) іспиті на іспиті на атестат про повну середню загальну освіту з румунської мови та літератури (50%). **Період подачі заявок:** 1-8 липня 2025 року (крім 5 та 6 липня). Більш детальну інформацію можна знайти на сайті www.usv.ro.

Сучавський університет ім. Штефана чел Маре пропонує **безліч інших можливостей**: стипендії за заслуги, стипендії за успіхи, соціальні стипендії та спеціальні стипендії. Для молодих людей, які проявляють себе академічно або в культурних і соціальних проєктах, існують додаткові стипендії, що надаються через різні національні та міжнародні партнерства.

Студенти можуть скористатися перевагами мобільності, стажування, спільних проєктів та академічного досвіду у двох найповажніших університетських центрах регіону – Чернівцях та Сучаві.

Така міжнародна відкритість пропонує унікальний погляд на міжкультурну комунікацію, українську мову в європейському контексті. Починаючи з 2025-2026 навчального року, **Сучавський університет імені Штефана чел Маре та Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича** готуються до впровадження спільної програми подвійного диплому для студентів-філологів.

Ця ініціатива є важливим кроком для транскордонного регіону, але, перш за все, це чудова новина для всіх молодих людей, які хочуть навчатися українською мовою та отримати конкретні кар'єрні переваги в обох країнах. Два університети мають давню співпрацю в різних сферах інтересів, зокрема, україномовні студенти беруть участь у щорічній **Літній школі** в Чернівцях, а румуномовні студенти приїжджають до Сучави. На жаль, програма взаємного обміну досвідом була тимчасово призупинена під час війни в Україні.

Студенти мають можливість брати участь в освітніх та культурних проєктах, що фінансуються **європейськими програмами - Erasmus+**, які дозволяють їм навчатися або проходити стажування в університетах Польщі, Німеччини, Словаччини, Італії, Іспанії та ін. Вони також можуть брати участь у дослідницьких проєктах, міжнародній співпраці та волонтерській діяльності, які розвивають універсальні навички, затребувані роботодавцями. Сучавський університет пропонує активне студентське життя зі студентськими організаціями, культурними фестивалями, конференціями, творчими майстернями та зустрічами з письменниками та культурними діячами. **Союз української молоді Румунії** також організовує постійні зустрічі, культурні заходи та літні табори, спрямовані, зокрема, на школярів та студентів.

Завдяки якості викладання, різноманітності можливостей та відкритості до міцної кар'єри як в країні, так і за кордоном, Сучавський університет ім. Штефана чел Маре є ідеальним центром для професійної та особистісної підготовки молодих людей, захоплених українською мовою, культурою та ідентичністю.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ:

Головний редактор – **Василь КАПТАРУ**

Іван КОВАЧ

Редактори – **Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ** та **Роман ПЕТРАШУК**

Комп'ютерний набір – **Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ**

Техноредагування – **Роман ПЕТРАШУК**

Друкарня «RCR PRINT» Бухарест, Румунія; **ISSN 1223-8988** Adresa redakției:

Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15,

Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: vilne.slovo@uur.ro/ Адреса сайту СУР: www.uur.ro

**Наклад фінансований
Союзом українців Румунії**

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.